

KECSKEMÉTI
KATONA JÓZSEF
MÚZEUM

**A KECSKEMÉTI KATONA JÓZSEF MÚZEUM
HONLAP FEJLESZTÉSÉNEK SZAKMAI BEMUTATÁSA**

**GYŰJTEMÉNYI ADATBÁZIS KIALAKÍTÁSA ÉS KÖZZÉTÉTELE, ONLINE TUDOMÁNYOS
TARTALOM LÉTREHOZÁSA**

Kecskeméti Katona József Múzeum

2018. május

FŐBB PROJEKTADATOK

PÁLYÁZATI KERET
Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása
PROJEKT CÍME
A Kecskeméti Katona József Múzeum honlap fejlesztése. Gyűjteményi adatbázis kialakítása és közzététele, online tudományos tartalom létrehozása
MEGVALÓSULÁS HELYE
Kecskeméti Katona József Múzeum , 6000 Kecskemét, Bethlen krt. 1
A TERVEZETT PROJEKT RÖVID BEMUTATÁSA
A Kecskeméti Katona József Múzeum meglévő honlapját fejleszti a pályázat keretében. Megtörténik az üvegnegatív gyűjtemény előkészítése digitalizálásra, a tárgyanyag digitalizálása, a tárgy adatainak rögzítése, majd az adatállomány közreadása kereshető rendszerben valamint másik modul segítségével virtuális kiállítások valamint oktatási segédanyagok formájában. A projektben beszerzésre kerülnek eszközök és szolgáltatás.
A PROJEKT CÉLJA
A célunk Kecskeméti Katona József Múzeum üvegnegatív gyűjteményének digitalizálása és honlapon való közzététele kutatók és érdeklődő látogatók számára. A projekt mintajellegű, mert a megvalósításához beszerzett eszközök és szolgáltatások lehetővé teszik, hogy a későbbiekben más gyűjteményi egységek is digitalizálhatóak és kutathatóak lehessenek.
EREDMÉNYEK
Tervezett közvetlen eredmények: <ul style="list-style-type: none">▪ Honlap tartalmi bővülése▪ Honlapon közzétett műtárgyállomány számának bővülése▪ A kutatók számára kereshető, könnyen hozzáférhető adatok létrejötte▪ Adatbevitelre használható eszközök beszerzése▪ Virtuális kiállítások létrejötte a honlapon▪ Oktatási segédanyagok megjelenése a honlapon

A projekt alapjai, leírása

Az ezredforduló óta eltelt közel két évtizedben új irányvonalak jelentek meg világszerte a muzeológiában. A közgyűjtemények korábbi, nagyjából tudományos feladatkörei mellett egyre nagyobb hangsúlyt kapott a *közcélú tudásközvetítés*. Ehhez igazodva készült el Hazánkban a Nemzeti Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia, mely a 2017-2025 közötti időszak főbb muzeológiai lépéseit, célkitűzéseit foglalja össze. A stratégia egyik alapvetése az, hogy a tudásközvetítés során segíteni kell az embereket a hatalmas mennyiségű közgyűjteményi információ kezelésének képességének elsajátításában, legyenek a köznevelés célcsoportjai vagy minden más állampolgár (kutatók, művészek stb.)

A Kecskeméti Katona József Múzeum igazodott a stratégiában megfogalmazott kritériumokhoz. Az Intézmény korábban is fontos szerepet töltött be a *nemzeti és civilizációs értékek őrzésében, feldolgozásában, közzétételében és interpretálásában*, azonban látható volt, hogy a jövőben korszerű, *innovatív és gyakran frissülő tartalmak* előállításával válhat igazán versenyképpé. Az intézmény célul tűzte ki, hogy a jövőben *minőségi tartalomszolgáltatóként* legyen jelen a piacon. Amellett, hogy hatékonyan szolgálja a K+F (Kutatás és Fejlesztés) tevékenységeket, célja, hogy motiválja az ismeretszerzést és az önálló tanulást. Mindezek mellett élményt nyújtson, amelyet nem csak a közvetített tartalom, hanem maga a múzeumi munkatársakkal folytatott interakció szolgáltat.

E cél elérése érdekében korszerű, barátságos arculat s mellé új, *felhasználóbarát internetes webfelület* készül a látogatók számára. A WordPress alapú internetes oldal a legkorszerűbb web 2.0 rendszerben, moduláris felépítéssel, digitális tartalomkezeléssel, reszponzív megjelenítéssel segíti a felhasználókat a tartalmak keresésében és felhasználásában. Felépítése egyszerű, könnyedén kezelhető mind a múzeumba látogatók, illetve az intézmény internetes adattárában kutatók számára. Elérhetősége: <http://muzeum.kecskemet.hu>. Fontos kiemelni, hogy az adatok biztonságos tárolása érdekében fejlesztések történtek az informatikai hálózat egyes egységeiben is, így mára a digitalizálás során előállított tartalmak megőrzése is biztosított az elemi csapások, illetve az egyéb – pl. elektromos – hibák ellen.

Jelen pályázat keretében a honlapbővítés célja a *műtárgyállomány közkinccsé tétele*. A célunk Kecskeméti Katona József Múzeum gyűjteményéből olyan egységet *digitalizálni és közreadni*, amely anyagában védendő és sérülékeny, tartalmát tekintve pedig várostörténeti és társadalmi szempontból hasznos és nagy érdeklődésre tart számot. A számos szóba jöhető gyűjteményi egység közül jelen pályázat keretében a *Kecskeméti Katona József Múzeum üvegnegatív gyűjteményének* feldolgozása és közzététele történik meg. A projekt *mintajellegű*, mert a megvalósításához beszerzett eszközök és szolgáltatások lehetővé teszik, hogy a későbbiekben más gyűjteményi egységek (képeslapgyűjtemény, celluloid negatívok, előhívott fotók, bármilyen papír alapú műtárgy) is digitalizálhatóak és kutathatóak lehessenek a Múzeum önerejéből.

A projekt munkafolyamata:

1. szakasz: érintett tárgyanyag előkészítése digitalizálásra
2. szakasz: tárgyanyag digitalizálása
3. szakasz: leltárkönyvi adatok bevitele
4. szakasz: közreadás:

a, honlapra feltöltés kereshető változatban, elsősorban, de nem kizárólagosan kutatók számára

b, válogatás: virtuális kiállítások formájában közreadás

A Kecskeméti Katona József Múzeum honlapjának struktúrája:

A Múzeum kezdőoldaláról a különböző felhasználók különféle irányokból közelíthetik meg a keresett tartalmakat. Külön úton érhetik el az adatokat az érdeklődő látogatók, illetve a szakmai felhasználók. Az egyes intézményi egységek – Kecskeméti Katona József Múzeum, Cifrapalota Kiállítóhely, Orvos-és Gyógyszerésztörténeti Gyűjtemény, Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely – külön felületeket kapnak a bemutatkozásra. Ugyancsak feltüntethetik speciális programjaikat. Emellett központi programajánló is működik a rendszerben. A honlap moduláris, különböző egységekkel rugalmasan bővíthető. Jelen pályázat esetében *két modul kerül beépítésre. Az egyik a részletes keresést szolgáló gyűjteményi modul, a másik pedig az online virtuális kiállítás és oktatási segédanyag készítő modul.*

A digitalizálás indokoltága

Kiemelten fontos, hogy a digitalizált állományok létrehozásával a *kereshetőség körülményein* javítani tudjunk. A tárgyszavas, leltári számra és évkörré történő keresés lehetővé válása nemcsak a *tudományos múzeumi feldolgozó munkát* könnyíti, hanem a *kutatók* gördülékenyebb kiszolgálását is segíti. Fontos, hogy a Kecskeméti Katona József Múzeum gyűjteményi állományát a hozzáféréssel rendelkező kutatók munkahelyükről vagy saját otthonukból is át tudják tekinteni. A digitalizált állományok publikációkban történő felhasználása folyamatos bevételi forrást teremthet az intézmény számára.

A digitalizált műtárgyállomány nemcsak kiállítások arculataalkotó elemeiként, hanem az egyes múzeumpedagógia foglalkozások kialakításánál is hasznosak lehetnek. Az egyes kiállítások forgatókönyveinek elkészítésében is segít az anyag. Állományvédelmi szempontból fontos, hogy a digitalizálás után a negatívokat nem kell a kutatáshoz előkeresni és végignézni. Rendkívül fontos, hogy közgyűjteményünk adatokat, fotókat tudjon szolgáltatni tudományos publikációkhoz, könnyítve a megjelenést.

A gyűjteményről

A Kecskeméti Katona József Múzeum Történeti-Néprajzi Gyűjteményében 7730 db üvegnegatív található, amelyből 4149 db leltározott állomány. Keletkezésük kora a 19. század utolsó évtizedétől a 20. század közepéig terjedő időszak. Tematikájuk széles körű. Nagyobb részük *vároštörténet* szempontjából kiemelkedő személyek portréja és *családi fotói*, *néprajzi fotó*, illetve nagyságrendileg 1400 *csoporfotó*, amelyek szintén jeles kecskeméti személyekről készültek. Közel 700 db üveglemez állomány *városi épületeket*, tereket ábrázolnak, sok esetben még temetési képek is részei ezen állománynak.

Gyűjteményünk részét képezi, a fotógyűjtemény legjelentősebb tárgyegyüttese az 565 darab üveglemezből álló *Bajtay Ferenc hagyaték*, amelyek Kecskemét törvényhatósági jogú város története és néprajza szempontjából nélkülözhetetlen tételeket (eseményeket és épületeket) ábrázolnak.

Fényképes példa az üvegnegatívokra:

Az üvegnegatív jelentősége és jellemzői

Az üvegnegatív, más néven brómezüst zselatin szárazlemez, zselatinos üvegnegatív, szárazlemez, gelatine dry plate vagy Gelatinetrockenplatte egy 19. század végén kifejlesztett fényképezési eljárás végterméke. Egyszerűsége és időtállósága miatt napjainkig használatos módszer, amely nem csak egy a sok fotótechnikai felfedezés közül, hanem az egész fotográfia megújulásának, népszerűvé és ez által tömegessé válásának eszköze is lett.

A legtöbb fotótörténeti munka a modern eljárások első állomásaként tartja számon. Nagyobb érzékenysége, kényelmesebb kidolgozása mellett ez volt az első olyan negatívanyag, amelyet kisüzemben, gyárban készítettek, s a fényképész készen vásárolta. Ezzel együtt járt egyrészt a fényképezés kézműves jellegének lassú megszűnése, másrészt ugrásszerűen megnőtt a fényképezők száma.

Kezdetből az amatőrfényképezés kedvelt anyaga volt, a hivatásosok még sokáig megmaradtak a kollódiumos negatívnál, mert olcsóbbnak és megbízhatóbbnak tartották. Színe a feketétől a szürkéig terjed. Emulziós oldala matt. A kollódiumos negatívnál szabályosabb, vékonyabb üveglemezeken, standardizált méretekben készült. Szélein is egyenletes az emulzióréteg, a sarkok is fedettek. Mivel általában géppel öntötték, vékonyabb és simább, mint a kollódiummal bevont lemez. Fekete denzitásos részein gyakran megfigyelhető az ezüst kiválás. A kazetta gyakran körbeveszi a lemez szélét, így egy exponálatlan csik marad körben. A leggyakrabban használt méretek a 4,5x6, 6x9, 6,5x9, 9x12, 10x15, 12x16,5, 13x18, 18x24 cm, de szép számmal akadnak ettől eltérő méretek is. A lemezek általában papírtasakban, vagy kartondobozban tucatonként, a nagyobbak féltucatonként, kétszeres papírcsomagolásban, párosával, réteggel egymás felé fordítva kerültek árusításra. Anyaguk 1-2 mm vastag, hibátlan síküveg, amelynek előnye, hogy tökéletesen átlátszó, az emulzió teljesen simán, kifeszülve marad meg rajta, s vegyszerekben nem oldódik, változik. Hátrányként csak a törékenysége, súlya, viszonylag nehézkes kezelésmódja jelentkezik.

Eszközigény

A gyűjteményben szereplő negatívok beolvasását 3 db, Intel Core i5 processzorral, 8 gb memóriával, 2 Tb-os merevlemezzel és 24 colos monitorral felszerelt asztali munkaállomásra kapcsolt Epson V850pro professzionális szkennert végeznék el. A beolvasó általános képi tartalmak beolvasása mellett kifejezetten alkalmas a diák, valamint a különféle formátumú filmek feldolgozására. Kétfelcsés rendszerű, azaz a diákhoz és a filmhez 6400 dpi, a fényképekhez 4800 dpi felbontást biztosít. Dinamikatartomány rendkívül nagy és rugalmasan állítható, így az eredeti tónustartomány és tónusátmenetek pontos reprodukálhatók. Rövid bemelegedési ideje és gyors beolvasása ideálissá teszi

a tömeges digitalizálási projektekhez. A negatívok szkennelését az LSI által egyedileg a fényképek és negatívok beolvasására fejlesztett SilverFast alkalmazással végeznénk.

A projekt keretében elvégzendő munkafolyamat:

1. szakasz

Előkészítés és állagmegóvás

A beolvasást a negatív *ellenőrzése*, szükség esetén *tisztítása* előzni meg. A finom ecsettel történő száraz tisztítás minden beavatkozás legelső lépése. A munka során a sérült savmentes papírtasakok cseréje is megtörténik.

2. szakasz

Digitális képalkotás és utómunkálatok

A *beolvasás* az üvegnegatívok esetében egyenként, nagy odafigyeléssel történik. A megtisztított, előkészített üveglemez a szkennerbe kerül, melyről előkép készül. Ezt a SilverFast alkalmazás állítja elő és jeleníti meg. Ezen minden esetben szükséges a dinamikát, illetve a kép egyes jellemzőit finomítani. Következő lépésben készül el a végleges digitális állomány, mely megkapja az eredeti leltári számot és bekerül a digitális nyilvántartás megfelelő mappájába.

3. szakasz

A fotók leltározása és rendszerezése

A képek rendezését követi a *tartalom meghatározása és leírása*, valamint a kulcsszavak hozzárendelése a Múzeum Digitár rendszerében. Ezek a képek későbbi kereshetőségét, tematizálását teszik lehetővé.

A MúzeumDigitár licencdíj mentes rendszerének segítségével múzeumok, köz- és magángyűjtemények bemutatják, és ez által a nagyközönség és a kutatás számára is elérhetővé tehetik gyűjteményeik darabjait az interneten. A rendszer házon belüli használatával megoldhatják a gyűjteménykezelési és nyilvántartási feladatokat. A programban a negatívok leltárkönyvbe bevitt nyilvántartási adatai kerülnek rögzítésre. A rendszer a legújabb múzeumi adatsere szabványoknak megfelelő be- és kimenetekkel is rendelkezik, így a rendszerben tárolt adatokat egyéb kulturális aggregációs felületeken, mint például Europeana, GoogleArt Projekt egyszerűen közzé lehet tenni.

Felhőalapú technológiára épül a rendszer, rendkívül felhasználóbarát, plusz informatikai beruházás nélkül indítható, üzemeltetéséhez csupán egy számítógépre és internetkapcsolatra van szükség. A rendszerbe bevitt adatok tárolása ingyenes. A legmagasabb szakmai követelményeknek megfelelő technológiát egy múzeumi szakemberekből álló munkacsoport fejlesztette ki és fejleszt folyamatosan tovább a berlini Múzeumkutató Intézet (IfM), valamint a sachsen-anhalt-i múzeumok szövetsége vezetésével.

4. szakasz

A fényképek közreadása

a, honlapra feltöltés kereshető változatban, elsősorban, de nem kizárólagosan kutatók számára

A digitalizált fotóanyag a MúzeumDigitár komplex gyűjteményi böngésző modul segítségével az *intézmény saját weblapján*, személyre szabott grafikus megoldásokkal, részletes keresési funkciókkal *jelenik meg*. A böngésző segítségével kiszolgálhatja mind a kutatók, mind a nagyközönség igényeit.

A publikus tárgyatokat a rendszer API-jának segítségével kérdezi le és ennek eredményeként jeleníti meg, így a gyűjteményi böngészőben elérhető adatok teljes szinkronban vannak a gyűjteménykezelő rendszerbe bevitt adatokkal. A MúzeumDigitár komplex gyűjteményi böngésző Wordpress alapú honlapok esetében a weblap integrált részeként jelenik meg. Az adatok feltöltése nem igényel webfejlesztő szakembert, a Múzeum munkatársai meg tudják valósítani.

A programban felhasználható lehetőségek:

- az intézmény arculati kézikönyvében szereplő grafikai elemek integrációja, így a böngésző kinézetében is harmonikusan illeszkedik az intézmény weblapjához
- többnyelvű megjelenítési lehetőség
- szabadszavas kereső
- összetett kereső
- közösségi média megosztási lehetőségek
- kiemelt műtárgyegyüttes megjelenítése a kezdő oldalon
- hasonló tárgyak megjelenítése a gyűjteménykezelő rendszerben megadott publikus metaadatok alapján
- gyűjteményi böngészőben a következő metaadat mezők jelenhetnek meg (tárgy illusztrációi: kép több méretben, audió, videó, pdf, 3d modell, a gyűjtemény neve, leltári szám, tárgy megnevezése, leírás, anyag / technika, méretek, események (ki, hol, mikor), kulcsszavak
- e-mail alapú képrendelési funkció (opcionális)

b. válogatás: virtuális kiállítások formájában közreadás

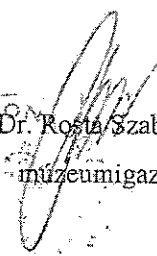
A digitalizált anyagokból *tematikus virtuális kiállításokat* készítenek az intézmény munkatársai. A szabad keresés a kutatók számára jelent hatalmas segítséget, az érdeklődő látogatók igényei azonban ettől eltérőek. A honlap látogatói számára érdekesebb, kevesebb időráfordítást jelent egy válogatott anyaggal való ismerkedés, mint a keresőszavakkal történő válogatás. Themator nevű modul segítségével egyszerűen és gyorsan hozhatnak létre virtuális kiállításokat a munkatársak, vagy archiválhatják időszakos kiállításait a digitális térben. A létrehozott virtuális tárlatok, oktatási segédanyagok, archivált időszaki kiállítások beilleszthetők a múzeum weboldalába.

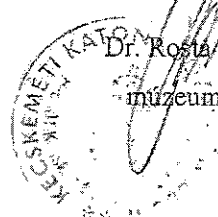
A MúzeumDigitár Themator modul legfontosabb tulajdonságai, elemei:

- felhő alapú működés
- A képi ábrázolások megjeleníthetők a virtuális kiállításokban, oktatási segédanyagokban, archivált időszaki kiállításokban
- a kiállítótereket bemutató enteriőr fotók regisztrálhatók és megjeleníthetők a rendszerben
- a kiállítások, oktatási segédanyagok, virtuális kiállítások saját narratívái (pl. kiállítások falfeliratai, bevezető molinók, oktatási segédanyagok magyarázó, kontextus generáló szövegei) integrálhatók a rendszerbe
- 3d virtuális séták beillesztése
- Kiállítások impresszumára és sajtóvisszhangjára vonatkozó információk, dokumentumok megjelenítése
- Felhasználóbarát adminisztrációs felület

A fejlesztés várható eredményei

A pályázatban leírt fejlesztések rövidtávon a múzeumi honlapról elérhető digitális tartalom mennyiségének nagymértékű növekedését, illetve azok kereshetőségét, szűrését fogják eredményezni. Hosszabb távon várhatóan növekedni fog az intézmény digitalizálási kapacitása, hiszen a gyűjteményekben található közel 140.000 db különféle fotónegatív szkennelése és közreadása a megpályázott eszközökkel önerőből elkezdhető lesz. A nagysikerű kiállítások korábban csupán adattárilag archivált anyagai is felkerülnek idővel a múzeumi honlapra, s azok virtuális kiállításként oktatási segédanyag formájában is felhasználhatók lesznek a jövőben.

Dr. Rosta Szabolcs
múzeumigazgató

Kecskeméti Katona József Múzeum

Pályázat: Járásszékhelyi múzeumok szakmai támogatása

okra és költségnemekre lebontott részletes költségvetés a saját forrás feltüntetésével, valamint pénzügyi

Személyi jellegű kiadások	Megbízási díj	Munkáltatót terhelő	Összesen	Ütemezés
3 fő végzős egyetemista foglalkoztatása megbízási szerződés keretében, a digitalizálás munkafolyamatára 180.500,- Ft/ fő / hó díjazásért	1 624 500	341 145	1 965 645	2018.09.01
Személyi jellegű kiadások összesen	1 624 500	341 145	1 965 645	
Eszközbeszerezés	Nettó összeg	ÁFA	Bruttó összeg	
3 db A/4 Epson perfection V850 Pro síkágyas szkennelő beszerzése a	620 292	167 478	787 770	2018.09.01
3 db asztali munkaállomás grafikai feldolgozásra Windows 10 operációs	708 660	191 340	900 000	2018.09.01
3 db Epson Fluid Mount film beolvasó tartoz	96 591	26 079	122 670	2018.09.01
3 db Eaton szünetmentes tápegység túlfeszültség védelemmel	80 292	21 678	101 970	2018.09.01
1 db digitális fényképezőgép beszerzése	150 000	40 500	190 500	2018.09.01
Kellékanyagok az üvegnegatívek tisztításához pl. tisztítószert, ecset,	19 685	5 315	25 000	2018.09.01
Eszközbeszerezés összesen	1 675 520	452 390	2 127 910	
Szellemi termékek beszerzése	Nettó összeg	ÁFA	Bruttó összeg	
MúzeumDigitár komplex gyűjteményi böngésző modul	480 000	129 600	609 600	2018.09.01
MD Themator modul virtuális kiállítások, oktatási segédanyagok készítésére, időszaki kiállítások digitális archiválására	180 000	48 600	228 600	2018.09.01
MD leltárkönyv nyomtatási modul	100 000	27 000	127 000	2018.09.01
Szellemi termékek összesen	760 000	205 200	965 200	

Pályázati költségvetés összesen:

Megbízási díj	1 624 500
Munkáltatót terhelő járulékok	341 145
Eszközbeszerezés nettó összege	1 675 520
Szellemi termékek nettó értéke	760 000
Mindösszesen	4 401 165

Támogatási igény összesen:	4 000 000
Saját forrás összesen:	401 165

